

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Testul 5

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÉTEL

(30 punct)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt, majd válaszoljon a kérdésekre 3-4 mondatban!

Tóth Árpád: Úton

Ó, reggel! robbanó élet!
A friss szél arcomba vág,
Vállal feszülnek a szélnek,
És sikonganak a fák,
Ráintenek vonatomra,
Zöld zászlajuk zúgva forog,
Mehet! – zengik vihorászva,
Mehetnek a víg utasok!

Most egy nagy kortyot a szélből!
Ó, vad szél, drága konyak!
Köszöntlek, tavaszi erdő,
Köszöntlek, tavaszi nap!
Most minden sikerül majd,
Nem is a vonat röpít,
Százezer angyalerővel
Víz a gyógyult gyermeki hit!

Hazugság minden bánat,
Sohse voltam bús, se beteg,
Tárt karral a boldogság vár,
Ahová most sietek.
Örömök karikagyűrűje
A körülarany horizont,
És megvakul a napban
A hunyori szemü gond.

Édes fájással pattog
Körül az egész világ,
A szívek, az anyaméhek,
Sok rügyező ifjúság;
Egy eke új vasa lobban
A napban, toronyiránt,
Hurrá, paraszti ruhában
Az Úristen ott maga szánt.

Mire leszáll a boldog este,
És csöndben megérkezem,
Elmaradt száz határtól
Lesz napfényes a szívem.
Víg villany gyúl a szobában,
Vagy szivemből csap ki a fény?
És alvó kicsi lányom
Felkacag álma ölén.

(1926)

Forrás: Tóth Árpád összegyűjtött versei és versfordításai. Osiris Kiadó, 2000. 224–225.

- a. Milyen vershelyzetet előlegez meg a cím? Igazolja előfeltevését a szöveg egészére figyelve! 5 pont
- b. Milyen műfaji sajátosságokat ismer fel a versben? 5 pont
- c. Értelmezze az utazás motívumát a szöveg kontextusában! 5 pont
- d. Mi jellemző a költemény hangulatára? 5 pont
- e. Melyek az impresszionizmus jellemzői a költeményben? 5 pont
- Helyes fogalomhasználat, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Nem is olyan régen még egymást érték a csapból is folyó sikerdalok, míg most hiába hallani a Beatles vagy Elvis rekordjait döntögető sztárokról, a Despacito óta egy ilyen sem került a köztudatba. Miért változott meg gyökeresen pár év alatt a sláger szó jelentése?

Egy hónappal ezelőtt a BTS nevű koreai fiúcsapat pop történelmi jelentőségű tettet hajtott végre: a Dynamite című dalával az első koreai előadó lett, amely vezetni tudta a Billboard amerikai slágerlistáját. Számos szempontból teremt ez új helyzetet a zeneiparban. Egy újabb példa a popzene globalizálódására, illetve ráirányította a figyelmet sok egyéb mellett a koreai popgépezetre, a K-popra, mely már évek óta milliószámra szerez rajongókat Európában és Amerikában is, most pedig végképp a mainstream része lett. A Dynamite egyre-másra dönti a nézettségi és hallgatottsági rekordokat a Spotify-tól a YouTube-ig mindenütt, vagyis ez egy akkora sláger, hogy elvileg a csapból is ennek kellene folynia, és annak is fel kéne ismernie egy taktusból, akit egyébként hidegen hagy a K-pop, azonban ez még sincs így. Sőt, ha az embernek nincs tizenéves lány rokona vagy tanítványa, vagy egyéb okból nem érdeklődik kifejezetten az együttes iránt, akkor jó eséllyel egész mostanáig nem is hallotta ezt a dalt. De ez távolról sem csak a BTS-re igaz, hanem bármelyik világhódító slágerre az utóbbi évekből, énekelje azt **Ariana Grande**, **Ed Sheeran** vagy **DaBaby** – egészen a Despacitóig kell visszamennünk az időben három évet, hogy találjunk végre egy világslágeret, amire tényleg igaz a fenti definíció.

A Despacito azonban már akkor is kivétel volt, most pedig végképp egyértelmű, hogy mára teljesen megváltozott a sláger fogalma: eltűntek a mindenki által ismert, megkerülhetetlen bombasikerek. Ez ellentmondásnak is hangozhat, hiszen sok száz milliós hallgatottságú dalokról beszélünk, melyek a **Beatles**, **Elvis Presley** vagy **Michael Jackson** rekordjait döntögetik, de a jelek szerint egyre inkább csak a közösségi médián belül értelmezhető sikerekről van szó. Ezeknek az összehasonlításoknak egyébként is egyre kevesebb értelmük van, hiszen az elmúlt évtizedben többet változott az iparág, mint előtte negyven év alatt.

A hagyományos zeneipar ugyanis az ötvenes-hatvanas években történt kialakulása óta nagyjából ugyanúgy működött a kétezres évekig: a legnagyobb szerepe az új dalok népszerűsítésében a rádióknak volt az emberek ideális esetben az ott hallgatott dalokat vásárolták meg lemezen, és ha az utóbbi tetszett, akkor még koncerten is megnézték kedvenceiket. Alapjában véve ez a rendszer maradt meg évtizedekig, túlélve az olyan újításokat, mint amit a kazetta és a walkman, majd később a CD-lemez jelentettek, vagy éppen a nyolcvanas-kilencvenes évekre fontos promóciós eszközzé váló videoklipek. A rendszert kezdetben még az internet feltűnése sem rengette meg alapjaiban: bár az illegális letöltések folyamatosan egyre komolyabb bevételkiesést jelentettek az iparágak, eleinte erre is tudott még reagálni annyival, hogy megfordult a koncertezés és a lemezkiadás viszonya, és a kétezres évek közepétől már egyre inkább az előbbi lett a fő bevételi forrás a lemezkiadások helyett. Ez azért már előre jelezte a komoly változásokat, melyek aztán a 2010-es években mutatkoztak meg, és villámsebességgel rendezték át a terepet.

(Inkei Bence: *Hová tűntek a mindenholn ömlő slágerek?* In: www.24.hu)

- Állapítsa meg az alábbi kijelentések igazságtartalmát a szöveg alapján! Jelölje a mondatokat I (igaz) vagy H (hamis) betűjellel! 5 pont
 - A BTS nevű fiúcsapat tagjai Japánból származnak.
 - A Dynamite című dal pop történelmi tettet hajtott végre.
 - A Despacito óta minden évben megjelenik egy „csapból folyó sikerdal”.
 - Hosszú ideig a rádióknak volt a legnagyobb szerepe az új dalok népszerűsítésében.
 - Az illegális letöltések egyre komolyabb bevételkiesést jelentettek az iparágak.
- Írjon ki öt jellemzőt, ami alapján meghatározható a sláger fogalma! 5 pont
- Foglalja össze öt mondatban a szöveg tartalmát! 5 pont
- Fejtse ki véleményét 10-15 mondatban a mai fiatalok zenehallgatási szokásairól! 10 pont
Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

III. TÉTEL

(30 pont)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **Utazástörténetek az irodalomban** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (pl. **Mikes Kelemen: Törökországi levelek, Jókai Mór: Az arany ember, Kosztolányi Dezső: Esti Kornél. Tizennyolcadik fejezet, melyben egy közönséges villamosútról ad megrázó leírást, s elbúcsúzik az olvasótól vagy más olvasott mű**) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

a. a választott alkotás műfaji sajátosságai	5 pont
b. a mű térszerkezete	5 pont
c. az utazás és a szereplők sorsa	5 pont
d. a jellemábrázolás sajátosságai	5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.